

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE FØRSTE BIND
FEMTE HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4ME SÉRIE TOME I 5ME LIVRAISON

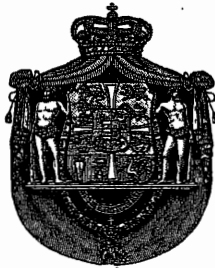
HØSTENS UDFALD I DANMARK 1897

FORELØBIG REDEGØRELSE

CARACTÈRE DE LA RÉCOLTE EN DANEMARK 1897

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU

PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER)

1897

Udgivet i November 1897.

Efter de fra Landets samtlige Amter modtagne Indberetninger om Udfaldet af Høsten i 1897 kan denne i sin Helhed betegnes som lidt over Middelhøst. Vel synes Udfaldet saavel for Vintersædens som for Høets og Rodfrugternes Vedkommende, baade kvantitativt og kvalitativt, at have været en Del over Middelhøst, men paa den anden Side har Udbyttet af Vaarsæden, der omfatter over dobbelt saa stort et Areal som Vintersæden, saavel hvad Kvantiteten som hvad Kvaliteten angaar, været meget lidt tilfredsstillende.

Landbrugsaarets Væjrforhold og disses Indflydelse paa de forskellige Afgrøder have i korte Hovedtræk været følgende.

Vinteren bragte i den sidste Halvdel af Januar og i Begyndelsen af Februar en Del Frost med Sne og stærkt blæsende Vejrlig, men i øvrigt forløb den uden synderlig Strenghed og tilføjede ikke Vintersæden nogen Skade af Betydning. Foraaret begyndte med en meget fugtig Marts; derefter kom der i April og Maj, ja helt ind i Juni, Nattefrost, der særlig gjorde sig stærkt gældende i Jylland, hvor den forringede det kvantitative Udbytte af Rugen i ikke ubetydelig Grad. Juni og Juli Maaneder bragte en langvarig Tørke, der hemmede Vaarsædens Udvikling, saa at den baade blev tynd og kort i Straæet, hvorved den i kvantitativ Henseende led uoprettelig Skade, hvorimod Vintersæden allerede var bleven kraftig nok til at yde tilstrækkelig Modstand.

Rughøsten begyndte sidst i Juli under gunstige Forhold, men i August indtraadte regnfuldt Vejrlig, der varede det meste af Maaneden, og ligesom Vaarsædens Kvantitet var bleven for-

mindsket af Tørken, blev nu dens Kvalitet ødelagt af Fugtighed. For Høhøsten have Vejrforholdene i det hele været ret gunstige, dog var Regnen i August mindre heldig for Efterslætten af Enghøet. Kartofflerne led ogsaa under den fugtige Eftersommer, der derimod begunstigede de andre Rodfrugters Udvikling, ligesom den gavnedede Græsmarkerne, der fornemmelig i Jylland vare blevne noget medtagne af den langvarige Tørke i Forsommeren.

Af Plantesygdomme maa nævnes Kartoffelsygdommen, der blev fremkaldt af Augustregnen, og som omtales i forskellige Indberetninger, særlig fra Øernes Amter; dernæst Sortprik, Rust og Svampe, der i Indberetningen fra Københavns Amt siges at have angrebet Byggen, ligesom det i Beretningerne fra Aalborg, Hjørring og Ringkøbing Amter udtales, at Rust og Brand have angrebet Havren.

Insektangreb synes i Aar at have været ret talrige. Først og fremmest maa fremhæves Oldenborrelarverne, om hvis ødelæggende Angreb paa Vaarsæd og Rodfrugter der findes Meddelelse i Beretningerne fra Københavns, Frederiksborg, Sorø, Præstø, Svendborg, Odense, Vejle og Aarhus Amter; fremdeles Havreaal, der omtales i Beretningen fra Københavns Amt, Jordlopper, der i Beretningen fra Aarhus Amt siges i Forening med Oldenborrelarver at have ædt Rodfrugterne op, og endelig Fritfluelarver, der i Beretningen fra Maribo Amt angives at have forringet Byggens Kvantitet, ligesom de i Beretningen fra Hjørring Amt siges i Forening med Smældelarver at have gjort stor Skade paa Havren og til Dels ogsaa paa Byggen.

Af de mere almindelige Udtalelser i Amternes Beretninger skal man anføre følgende:

Fra Københavns Amt: «Som uheldige Omstændigheder fremhæves almindeligt Forsommerens Tørke og Høsttidens stærke Væde». — Fra Maribo Amt: «Med Henviisning til foranstaaende efter de hertil indgivne Beretninger udarbejdede (skematiske) Fremstilling tilføjes, at indeværende Aars Høst maa betegnes som værende over et Middelaars.» — Fra Vejle Amt: «Høsten maa anses for at være under Middelhøst». — Fra Aarhus Amt: «Efter denne (skematiske) Oversigt at dømme maa det antages, at Høstudbyttet

gennemgaaende har været et Middelaars; for Vaarsædens, Bælgsædens og Sommergræsningens Vedkommende dog under et Middelaars. Den Dom, der indeholdes i de Bemærkninger, der ledsage Indberetningerne, er ogsaa overensstemmende hermed og giver et for hele Amtet temmelig ensartet Billede af Høstens Udfald». — Fra Hjørring Amt: «Som det af Indberetningen (den skematiske Oversigt) vil ses, kan Høsten i Aar ikke siges at være en Middelhøst, idet Vaarsæden gennemgaaende staar under, i kvantitativ Henseende endog langt under en saadan, ligesom heller ikke Rugen kvantitativt giver et Normaludbytte. Om Grunden til dette ringe Høstudbytte hersker der en almindelig Enighed blandt Landmændene, der i første Række paapege den endog efter vendsysselske Forhold ualmindelig stærke Nattefrost i Begyndelsen af Juni Maaned, hvilken Frost ikke alene skadede den nylagte Vaarsæd, der da allerede var godt begyndt at spire, men tillige og i særlig Grad Rugen, der da befandt sig i Blomstringsperioden og led meget ved den stærke Kulde forenet med stærk Blæst. Hvad der dernæst anføres som medvirkende Aarsag til den mindre gode Høst, er den efter den ovennævnte Periode med Nattefrost følgende lange Tid, i hvilken der særlig langs Havet kun faldt Regn i Tordenbyger, der ikke vare tilstrækkelige til, at de lettere Jorder kunde modstaa den samtidige stærke Solvarme, hvorved Vaarsæden led ikke saa lidt. Endelig maa som en ret vægtig Aarsag til det kvalitativt mindre gode Udbytte nævnes, at Høsten paa Grund af en langvarig Regnperiode i sidste Halvdel af August var temmelig vanskelig, saa at ikke saa lidt Sæd spirede paa Marken i Hobene». — Fra Thisted Amt: «Paa Grund af det kolde og fugtige Foraar kom Sæden noget sent i Jorden, og den derpaa følgende tørre Forsommer med en Del Nattefrost bevirkede, at Sæden ikke rigtig kunde udvikles, men blev for tidlig kærnesat. Som Følge heraf samt af den lange Regnperiode i Indbjærgningstiden blev saavel Kvantitet som Kvalitet af Kornet mindre god». — Fra Viborg Amt: «Stærk Frost i Foraarstiden med paafølgende langvarig Tørke og senere vedholdende Regn i Høsttiden har gjort adskillig Skade, navnlig paa Foraarsæden. I øvrigt er der, ligesom i de foregaaende Aar, vistnok ikke ringe Forskel paa Høstudbyttet i de forskellige Dele af Amtet. Ringest har antagelig Udfaldet været i største Delen af Fjends Herred, medens Udbyttet i den østlige Del af Amtet formentlig har været nogenlunde tilfredsstillende».

I den efterfølgende Tabel gives en Oversigt over, hvorledes Udfaldet af Høsten for hver af de forskellige Sædarter m. m.,

saavel hvad Kvantiteten som hvad Kvaliteten angaar, er blevet bedømt i de enkelte Amter, idet Karakteren g (godt) er Udtryk for Middelhøst. De af Amterne afgivne Bedømmelser ere

Amterne.	Hvede.			Rug.			Byg.			Havre.		
	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.	Kvantitet.	Kvalitet.	H. V. i Pd. pr. Td. Korn.
Københavns . . .	mg?	g+	128	g+	mg	122	tg+	tg	106	g	g?	81
Frederiksborg . .	mg	g	127	mg	mg	123	tg	tg	109	g	g	82
Holbæk	mg	mg	129	mg	mg	123 ^{1/2}	g	g	108 ^{1/2}	g	g	79
Sorø	mg	mg	128	g	g	123	tg	tg	106	g	tg	78
Præstø	mg	g	128	g	mg	121	tg	tg	106	tg	g	79
Bornholms	mg	g	129	mg	g	122	tg	g	111	g	g	82
Maribo	mg?	g+	128	g+	mg?	123	g?	tg	107	g+	g	79
Svendborg	mg?	mg?	129	g+	mg?	123	g?	tg+	108	g	g	79
Odense	mg	g	128	mg	mg	124	g	g	110	g	g	76
Vejle	mg	g+	130	g+	mg?	125 ^{1/2}	tg+	tg+	107 ^{1/2}	g?	g?	79
Aarhus	g+	g+	128 ^{1/3}	g	mg	122 ^{2/3}	tg+	g?	109 ^{1/4}	tg+	g?	79 ^{3/4}
Randers	mg?	mg?	130	g	mg	124	tg	tg+	109	tg	g?	81
Aalborg	mg?	g+	128	g	mg?	120	g?	g?	109	tg+	g?	79
Hjørring	mg?	mg?	127	g?	g+	122	g?	g?	106	tg+	g?	79
Thisted	mg?	mg?	128	g?	g	121	g	g	104	g	g	80
Viborg	"	"	"	g	mg	122 ^{1/2}	tg	g?	105	tg	tg	76
Ringkøbing	g	g	127	g?	mg?	122	g	g	104	tg?	tg	76
Ribe	mg	g	127	g	g	119	g	g	96	tg	tg	74
Gennemsnit for hele Landet }	mg?	g+		g+	mg?		tg+	g?		g?	g?	

Anm. H. V. = Hollandsk Vægt.

Om de enkelte Sædarter m. m. skal bemærkes, at Hveden og Rugen begge maa antages for Landet i sin Helhed at have givet et Udbytte højere end Middelhøst. Udbyttet af Hveden har været noget bedre i kvantitativ end i kvalitativ Henseende, Udbyttet af Rugen omvendt. Særlig synes i Jylland det kvantitative Udbytte af Rugen ikke at have ydet mere end en lille Middelhøst.

Af de mere specielle Udtalelser om Vintersæden anføres følgende:

Fra Frederiksborg Amt: «Udbyttet af Vintersæden tegner til at blive over Middelhøst, hvad der væsentlig skyldes den Omstændighed, at denne bedre end Vaarsæden kan taale en længere Tørke i Forsommeren». — Fra Aarhus Amt: «Med Hensyn til

Gennemsnitsresultatet af Opgivelser, de have indhentet fra Jordbrugere, Retsbetjente og Landboforeninger inden for hvert Amts Omraade.

Bælg-sæd.		Bog-hvede.		Raps og andre Handelsplanter ¹⁾ .		Kartofler.		Sukker-roer.		Andre Rodfrugter.		Agerhø.		Engbø.		Sommergræsning.
Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	Kvantitet.	Kvalitet.	
g	g?	"	"	mg	g	g	g+	mg	mg	mg?	mg?	mg	mg+	g+	g+	mg
tg	g	g	g	"	"	g	g	g	g	mg	g	mg	mg	g	g	g
g	g	"	"	g	g	g	g	"	"	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g
g	tg	"	"	"	"	g	g	"	"	g	g	mg	mg	g	g	mg
g	g	g	g	tg	g	tg	tg	g	g	g	g	mg	mg	mg	g	mg
g	g	"	"	"	"	g	g	g	g	mg	g	mg	mg	mg	g	mg
mg?	mg?	g	g	mg+	mg	g?	g?	mg?	mg?	mg?	mg?	mg+	mg+	mg?	g+	mg+
g+	g+	mg?	mg?	mg?	mg?	g?	g?	g	mg?	g	g+	mg	mg	mg?	g+	mg?
g	g	g	g	mg	mg	g	g	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	g
g?	g?	mg?	g+	g+	mg	g	g	g+	g	g+	g+	g	mg	mg?	mg?	g
tg+	tg+	g+	g?	g?	g?	g	g	"	"	g	g	g	mg	g+	mg?	tg+
tg+	tg	g+	g?	g	g+	g+	g+	mg	mg?	g+	g+	g	mg?	g	g+	g?
g?	g?	"	"	"	"	g+	g+	"	"	g+	g+	g+	mg	g+	mg?	g
g	g	"	"	g?	g?	g	g	"	"	g	g	g	mg	mg?	mg?	g
g?	g?	g	g	"	"	g	g	"	"	g	g	g	mg	g	mg	g
g	g?	g+	g	tg	tg	g+	g	g	mg	mg?	mg?	g?	mg?	g	g+	g?
g	g?	g	g	"	"	g	g	mg	mg	g	g	g	mg	g	g	g
g	g?	g+	g	g+	g+	g	g	g+	g+	g+	g+	mg?	mg	mg?	g+	g+

1) Til «andre-Handelsplanter» henregnes Hør, Humle, Kommen m. m.

Vintersæden stiller Forholdet sig gennemgaaende langt bedre (end med Hensyn til Vaarsæden), idet Vintersæden paa Grund af den milde Vinter med ikke for streng Frost har haft gunstige Udviklingsbetingelser, fra Vinteren havde tilstrækkelig Fugtighed til at modstaa Sommerens Tørke og derhos — hvad der særlig gælder Rugen — indbjærgedes forinden Regnperioden i August Maaned. Saavel Hvedesom Rughesten maa saaledes siges at have været normal, om end Rugen ifølge flere Indberetninger blev noget beskadiget af Nattefrost i Drætiden». — Fra Randers Amt: «Nattefrost i Foraaret og megen Tørke i Forsommeren har bevirket den ringe Kvantitet af Rug». — Flere Indberetninger til Aalborg Amt bemærke ligeledes, at Rugens Kvantitet blev forringet af Nattefrost i Foraarsmaanederne. — Fra Hjørring Amt: «Hvad de enkelte Sædarter angaar, har

Hveden givet noget over et Normaludbytte, men da denne Sædart dyrkes meget lidt her i Amtet, har en Gennemsnitsberegning for dens Vedkommende næsten ingen Betydning. Rugen har ikke givet noget tilfredsstillende Udbytte i kvantitativ Henseende, og Aarsagen hertil skyldes som foranført i det allervæsentligste den i Blomstringsperioden indtraadte stærke Nattefrost samt Blæst, der bevirkede, at der blev Spring i Kærnesætningen, hvorimod den efterfølgende tørre Periode var mindre skadelig for denne Sædart. I kvalitativ Henseende er Udbyttet for Rugen noget over normalt, hvilket skyldes den Omstændighed, at den i det væsentlige blev indbjærget, inden Regnperioden begynde».

I Mødsætning til Vintersæden har, som allerede omtalt, Byggen og Havren baade kvantitativt og kvalitativt givet et tarveligt Udbytte. Dette synes for Byggens Vedkommende at have været Tilfældet saavel paa Øerne som i Jylland, og tilmed i noget højere Grad i den førstnævnte end i den sidstnævnte Del af Landet, hvorimod Udbyttet af Havren maa antages paa Øerne omtrent at have svaret til en Middelhøst, medens det i de fleste af Jyllands Amter, fornemmelig i kvantitativ Henseende, er karakteriseret som betydeligt under Middelhøst.

Om Vaarsæden ytres:

Fra Københavns Amt: «Særlig for Byggen nævnes i nogle Indberetninger som Grunde til det tarvelige, om end til Tid og Sted varierende, Udbytte Angreb af Sortprik, Rust og Svampe. Paa et enkelt Sted have Oldenborrelarver anrettet Skade. Fra et andet klages over Havreaal». — Fra Frederiksborg Amt: «Uagtet Høstudsigterne ved Forsommerens Begyndelse vare meget lovende, er Resultatet for Vaarsædens og da særlig for Byggens Vedkommende paa Grund af vedholdende Tørke i Juni og første Halvdel af Juli Maaned og megen Regn i Høsttiden blevet under Middelhøst». — Fra Sorø Amt: «Alle Beretninger gaa ud paa, at den stærke Tørke i Juni og det vaade Vejr i Høsten have skadet Udbyttet af Byg og Havre. Fra Sorø Birk meldes endog, at Tørken i Forsommeren hindrede Byg og Havre i at skride igennem paa normal Maade, idet Akset kom ud paa Siden af Straaet. I flere Indberetninger bemærkes ogsaa, at vaadt Vejr i Foraaret havde hindret Jordens Bearbejdelse til Udsæden. Bedømmelserne af Vaarsædens Udbytte ere forøvrigt meget varierende, hvilket tyder paa, at Vejret har været forskelligt paa de forskellige Steder. I de nordøstligste

Sogne af Ringsted Herred have Oldenborrelarver gjort betydelig Skade». — Fra Præstø Amt: «For Sjællands Vedkommende bemærkes: Oldenborrelarver have gjort en Del Skade, og den megen Regn har i høj Grad forringet Byggens og Havrens Kvalitet. Byggen er i Aar af simpel Kvalitet grundet paa for tidlig Modenhed, afgiver tillige en lille Høst og er mange Steder daarligt høstet. — For Møens Vedkommende bemærkes: Byggens Kvalitet forringedes ualmindelig meget ved det ustadige Høstvejr med stærk Nedbør. Den vaade og kolde Sommer er i det hele Grunden til, at Byghøsten mislykkedes. Møens Lerjord behøver hovedsagelig Varme, for at Kærnen skal kunne udvikle sig». — Fra Maribo Amt: «Rigelig Nedbør lige før Modningen og under Høsten har skadet Byggens Kvalitet meget, ligesom Kvantiteten er bleven forringet ved Angreb af Fritfluen». — Fra Svendborg Amt: «Den vedvarende Tørke i Juni Maaned skadede Vaarsædens Udvikling, medens den regnfulde Høst skadede dens Kvalitet. Fra alle Egne af Amtet berettes, at Vaarsæd, Kartofler og Rodfrugter have lidt særdeles meget af Oldenborrelarver». — Fra Odense Amt hermed overensstemmende Bemærkninger. — Fra Vejle Amt: «Nattefrost i Forsommeren og Tørke i Juni Maaned samt stærk Regn i Høsttiden har navnlig skadet Vaarsæden». — Fra Aarhus Amt: «Det fremhæves i saa godt som alle Indberetninger, at Nattefrosten i Foraaret og den langvarige Tørke i Juni og Juli Maaned i høj Grad have hemmet Væksten af Vaarsæden, medens de vanskelige Vejrforhold under Bjærgningen med vedholdende Regn i August Maaned væsentlig have forringet dens Kvalitet og Foderværdi. Det udtales i en enkelt Indberetning, at Udbyttet af Vaarsæden synes at have været relativt bedst, hvor Sæden er lagt sildigst». — Fra Aalborg Amt (i en Indberetning til Amtet): «Straa, særlig Havren, blev angreben af Rust i overordentlig Grad». — Fra Hjørring Amt: «Byg og Havre naaede ikke nogen Middelhøst, navnlig ikke i kvantitativ Henseende, og Grundene hertil ere, som anført, for det første Nattefrosten i Begyndelsen af Juni Maaned, hvorved den nylig opkomne Sæd led meget, og for det andet den lange tørre Periode, der i høj Grad hemmede Straaets Vækst. Fra et enkelt Sted klages over, at Smældelarver og Fritfluellarver have gjort stor Skade paa Havren og til Dels ogsaa paa Byggen, ligesom ogsaa Rust og Brand paa et Par Steder have angrebet Havren. Hvad Kvaliteten af Byg og Havre angaar, er den ogsaa under en Middelhøst, hvilket skyldes det vanskelige Høstvejr, hvorved navnlig den tidlige høstede Vaarsæd led». — Fra Ringkøbing Amt (i en Indberetning til Amtet):

«Havren, navnlig graa Havre paa lav Bund, har lidt af Rust, saa at saavel Foder som Kærne har tabt betydeligt i Næringsværdi».

Udbyttet af Bælgsæden maa, hvad Kvantiteten angaar, antages gennemsnitlig at have svaret til en Middelhøst og for Kvalitetens Vedkommende til en lille Middelhøst. Afgrøden af denne Sædart er karakteriseret højest i Maribo Amt, nemlig som ikke lidet over Middelhøst, og derefter i Svendborg Amt som en god Middelhøst, lavest i Aarhus og Randers Amter, hvis Gennemsnit er betydeligt under et Normaludbytte.

Fra Aarhus Amt bemærkes: «Bælgsæden udvikledes paa Grund af Tørken mindre end sædvanligt». — Fra Hjørring Amt: «Bælgsæd dyrkes kun meget lidt, og denne Sædart har i Aar her i Amtet kun givet et Udbytte, der staar under Middelhøst».

Boghveden synes, hvad Kvantiteten angaar, at have ydet en god Middelhøst og med Hensyn til Kvaliteten en Middelhøst. Som bekendt spiller denne Sædart kun nogen Rolle af Betydning i det sydlige og midterste Jylland.

Af Raps og andre Handelsplanter maa Udbyttet baade kvantitativt og kvalitativt betegnes som noget over Middelhøst.

Fra Odense Amt ytres: «Humleavlen har været udmærket god». — Fra Aarhus Amt: «Raps og andre Handelsplanter omtales kun i en enkelt Indberetning, saa at der altsaa ikke kan tillægges de for disse Plantesorter anførte Procenttal videre Betydning».

Kartoffelavlen maa i sin Helhed antages at have svaret til et Middelaars Afgrøde, idet det dog maa fremhæves, at den synes at have været mere tilfredsstillende i Jylland end paa Øerne. Udbyttet er karakteriseret lavest i Præstø Amt, nemlig betydeligt under Middelhøst, og derefter i Svendborg og Maribo Amter, men over Middelhøst i Randers, Aalborg og Hjørring Amter. Som tidligere omtalt, have Kartofflerne i flere Egne været angrebne af Sygdom paa Grund af det fugtige Vejrlig i Eftersommeren, og Meddelelser herom ere særlig komne fra Øernes Amter.

Fra Frederiksborg Amt bemærkes: «Kartoffernes Kvalitet har ogsaa lidt noget af Fugtighed». — Lignende fra Sorø Amt. — Fra Præstø Amt: «Kartofflerne ere angrebne af Sygdom». —

Fra Maribo Amt: «Kartoflerne ere atter i Aar daarlige, grundet paa for megen Regn i Eftersommeren». — Fra Svendborg Amt: «Kartoflerne ere overalt stærkt angrebne af Svamp paa Grund af Eftersommerens Fugtighed». — Fra Odense Amt: «Ogsaa Kartofflen har lidt af Regnen og af Kartoffelsyge». — Fra Hjørring Amt ytres: «Kartoffel- og Rodfrugtavlen har været noget over en Normalhøst; men der udtales fra forskellige Sider Frygt for, at Kartoflerne paa Grund af den fugtige Eftersommer ikke ville kunne holde sig godt».

Sukkerroerne have gennemsnitlig givet en god Middelhøst. I Maribo og Odense Amter er deres Dyrkning mest udbreddt, og baade det kvantitative og kvalitative Udbytte er i det førstnævnte Amt betegnet som ikke lidet over Middelhøst, i det sidstnævnte som en Middelhøst.

Fra Maribo Amt bemærkes: «For Sukkerroernes Vedkommende har Vejret været ret gunstigt».

Udbyttet af de andre Rodfrugter maa antages ligeledes gennemsnitlig at have svaret til et godt Middelaars, baade hvad Kvantiteten og hvad Kvaliteten angaar, skønt de i mange Egne have været udsatte for stærke Angreb af Oldenborrelarver. De synes efter den langvarige Tørke at være blevne hjulpne godt frem af Regnen i August.

Fra Frederiksborg Amt ytres: «Fra en enkelt Side anføres, at Roemarkerne have lidt mere end sædvanligt af Oldenborrelarver». — Fra Svendborg Amt (som tidligere anført): «Fra alle Egne af Amtet berettes, at Vaarsæd, Kartofler og Rodfrugter have lidt særdeles meget af Oldenborrelarver». — Fra Odense Amt: «Rodfrugtavlen er en Del forringet af Oldenborrelarver». — Fra Vejle Amt: «Oldenborrelarver ere paa flere Steder i Amtet forekomne i stort Antal og have skadet Roerne meget». — Fra Aarhus Amt bemærkes: «Med Hensyn til «andre Rodfrugter» udtales det i Almindelighed i Beretningerne, at de bleve «ædte op» af Jordlopper og angrebne af Oldenborrelarver, hvorved de bleve slemt medtagne, og at de derhos led meget paa Grund af Tørken, idet de kom for sent til Vækst. Særlig den Skade, der er forårsaget af Oldenborrelarver, fremhæves gennemgaaende, og det udtales, at denne endog har forvoldt større Tab end den langvarige Tørke».

Høhøsten har i det hele givet et meget godt Resultat, baade hvad Agerhøet og hvad Enghøet angaar. For Agerhøets

Vedkommende har Udbyttet paa Øerne saavel i kvantitativ som i kvalitativ Henseende været langt over Middelhøst, og det samme har i Jylland været Tilfældet for Kvalitetens Vedkommende, hvorimod det kvantitative Udbytte af Agerhøet i denne Del af Landet kun har svaret til en Middelhøst. Enghøet har ligeledes givet et meget tilfredsstillende Udbytte, baade hvad Kvantiteten og hvad Kvaliteten angaar, om end Kvaliteten gennemsnitlig ikke kan maale sig med Agerhøets. Kvantiteten er karakteriseret en Del bedre paa Øerne end i Jylland, men dog ogsaa over Middelhøst i denne Del af Landet, medens omvendt Kvaliteten er ansat noget højere i Jylland end paa Øerne.

Sommergræsningen maa ifølge Karaktergivningen antages gennemsnitlig at have været ret god, men medens den paa Øernes ses i det hele at have været meget tilfredsstillende, synes man i flere af Jyllands Amter, nemlig Aarhus, Randers, Aalborg og Ringkøbing Amter, at have været mindre tilfreds med den.

Af de særlige Udtalelser om Høhøsten og Sommergræsningen skal man anføre følgende:

Fra Præstø Amt: »Paa Grund af det ustadige Vejr i Bjærgningstiden og den deraf følgende daarlige Indhøstning er Enghøets Kvalitet gaaet meget ned». — Fra Aarhus Amt: »Udbyttet af Agerhø og Enghø, navnlig af det sidste, har, som Karaktererne vise, gennemgaaende været godt, om end det ogsaa med Hensyn hertil fremhæves, at Tørken har indvirket paa Kvantiteten, medens Kvaliteten af det indbjærgede Hø gennemgaaende var god, da Højbjærgningsvilkaarene paa Grund af Vejrforholdene i Regelen vare gunstige. Derimod har Sommergræsningen saa godt som overalt været meget daarlig, hvilket for Forsommergræsningens Vedkommende vel til Dels skyldes, at den ny Kløver paa Grund af den tørre Sommer i Aaret 1896 var meget tynd i Fjor Efteraar, og for den egentlige Sommergræsningens Vedkommende den i Juni og Juli Maaneder i Aar herskende Tørke, der fuldstændig afsved Græsmarkerne, endogsaa paa gode, meget gødningskraftige Jorder. Efter den stærke Nedbør i August har den dog bedret sig betydelig». — Fra Hjerring Amt: »Hvad endelig Høhøsten angaar, har den udbragt noget over et Normaludbytte særlig med Hensyn til Kvaliteten, i hvilken Henseende Aarsagen ligger i det gunstige Vejr under Bjærgningen, navnlig af Agerhøet. Sommergræsningen har gennemgaaende været normal;

dog led Græsset paa flere Steder saa stærkt under den stærke Tørke i Forsommeren, at Køerne atter maatte tages paa Stald; men til Gengæld var Eftergræsningen særdeles god». — Fra Ringkøbing Amt: «Den senere Tids store Regnmængde har foraarsaget en ikke ubetydelig Skade paa Efterslæt af Enghe og Græsning paa lavere Jorder».

Endnu skal bemærkes, at de Gennemsnitskarakterer for hele Landet, der i den foranstaaende Tabel ere opførte for hver enkelt Sædart m. m., ere beregnede uden Hensyn til, hvilken Rolle paa-gældende Sædart spiller for de enkelte Amter. Det er jo paa samme Maade, Amtskaraktererne ere fremkomne som Gennemsnit af Opgivelserne indenfor Amterne, og en Undersøgelse har iøvrigt vist, at der kun vilde ske uvæsentlige Forandringer i Resultaterne, hvis man gav Karaktererne for Amterne forskellig Vægt (jfr. ogsaa Redegørelsen for 1895, «Statistiske Meddelelser», 3die Række, 16de Bind, II. S. 14—15). — Vil man fremdeles søge et Udtryk for Landets Høst i det hele ved at tage et Tværgennemsnit af Hovedkaraktererne, dels for alle Kvantiteter og Kvaliteter samt Sommergræsning under eet, dels for Kvantiteter for sig og for Kvaliteter for sig, faar man i begge Tilfælde som Resultat en Karakter, der ligger mellem g og $g+$. En tilsvarende Beregning, hvor der tillige er taget Hensyn til den forholdsvise Størrelse af de Arealer, der benyttes til de forskellige Sædarter m. m., giver samme Resultat. Høsten maa altsaa, som i Begyndelsen anført, anses for i det hele at have været lidt over Middelhøst.
